

MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Tato příručka obsahuje některé obecné návody a doporučení, podle kterých bychom se měli chovat a jednat, když se ocitneme v situaci ohrožení života a zdraví, majetku nebo životního prostředí v důsledku vzniku mimořádné události. Průběh každé události vyžaduje jiný způsob našeho chování a jednání

Obsah

Obsah.....	1
Mimořádné události - vysvětlení pojmů.....	1
Důležitá telefonní čísla.....	2
Varovný signál	3
Evakuace, obsah evakuačního zavazadla	3
Ochrana před povodněmi	4
Havárie v závodě s únikem nebezpečné látky.....	5
Prostředky improvizované ochrany.....	5
Havárie v jaderném energetickém zařízení s únikem radioaktivních látek.....	6
Biologické zbraně.....	6
Chemické zbraně	7
Vítr, vichřice, tornádo	7

Mimořádné události - vysvětlení pojmů

Mimořádná událost - je činnost člověka, přírodní vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.

V průběhu života můžeme být svědky událostí, kterým říkáme mimořádné, protože přicházejí většinou neočekávaně a ohrožují životy a zdraví obyvatel. Způsobují velké škody na majetku a životním prostředí. Mohou vzniknout škodlivým působením sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy nebo jejich kombinací.

Takovými událostmi mohou být např. povodeň, orkán, technologická havárie s únikem nebezpečných látek, velká dopravní nehoda, rozsáhlý požár, teroristický čin.

Za mimořádné události zbytečně netelefonujte, aby zbytečně nedocházelo k přetěžování telefonních sítí(i mobilních).

V obvodu ORP Železný Brod to mohou být tyto mimořádné události:

- **živelné pohromy:**
 - záplavy a povodně
 - sněhová kalamita
 - vichřice a polomy

- **technologické havárie:**
 - provozní havárie s únikem nebezpečných látek
 - požáry provozních zařízení s unikem nebezpečných látek
 - dopravní nehody s kombinovaným účinkem
 - ropné havárie ve výtopnách, na komunikacích

Integrovaný záchranný systém-IZS(dle zák.č.239/2000Sb.,č.320/2002 sb.)

- je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při přípravě provádění záchranných prací

- jeho složky jako první zasahují při mimořádných událostech, zajišťují provádění a koordinaci záchranných a likvidačních prací, spolupracují se starostou a krizovým štábem města na jejímž území k mimořádné události došlo

Důležitá telefonní čísla

- **150** - Hasičský záchranný sbor ČR
- **155** - Zdravotnická záchranná služba.
- **158** - Policie ČR
- **112** - jednotné evropské číslo tísňového volání

- **483 333 933** - Městská policie(ohlašovna požáru)

Při předávání na telefonní čísla tísňového volání uveďte:

- Co se stalo.
- Kde se to stalo- co nejpřesnější popis.
- Své jméno a číslo telefonu, odkud voláte.

Po ukončení hovoru vyčkejte na zpětný telefonát, kterým si operační pracovník ověří pravdivost nahlášené zprávy.

Varovný signál

- obyvatelstvo je v případě hrozby nebo vzniku mimořádné události varováno především prostřednictvím varovného signálu **všeobecná výstraha**. Tento signál je vyhlášen kolísavým tónem sirény po dobu 140 sekund a může zaznít třikrát po sobě v cca tříminutových intervalech. Obyvatelstvo je následně informováno např. rozhlasem, televizí, místním rozhlasem, tzv. mluvícími sirénami, vozidly složek IZS nebo jiným způsobem o tom, co se stalo a co se má v takovém případě dělat.

Tón sirény	Délka tónu	Název varovného signálu
Kolísavý	140 s	Všeobecná výstraha

Kromě varovného signálu „Všeobecná výstraha“ existuje v ČR ještě signál „**Požární poplach**“. Tento signál je vyhlášen přerušovaným tónem sirény po dobu 1 minuty (25 sekund trvalý tón, 10 sekund přestávka, 25 sekund trvalý tón). Vyhláší se za účelem svolání jednotek požární ochrany. Signál „Požární poplach“ vyhlášený elektronickou sirénou napodobuje hlas trubky troubící tón „HO-ŘÍ“, „HO-ŘÍ“ .. po dobu jedné minuty.

Tón sirény	Délka tónu	Název varovného signálu
Přerušovaný	1 minuta (25 s trvalý tón, 10 s přestávka, 25 s trvalý tón)	Požární poplach

Ověřování provozuschopnosti systému varování a vyzkoušení se provádí každou první středu v měsíci ve 12 hodin akustickou zkouškou koncových prvků varování zkušebním tónem (nepřerušovaný tón sirény po dobu 140 sekund).

Pokud zazní siréna:

- okamžitě se ukryjte
- zavřete dveře a okna
- zapněte rádio nebo televizi

Evakuace, obsah evakuačního zavazadla

Zásady pro opuštění bytu nebo rodinného domu v případě evakuace:

- 1) uhasťte otevřený oheň v topidlech
- 2) vypněte elektrické spotřebiče (mimo ledniček a mrazniček)
- 3) uzavřete přívod vody a plynu
- 4) dětem vložte do kapsy oděvu cedulku se jménem a adresou
- 5) kočky a psi vezměte sebou i s očkovacími průkazy
- 6) ostatní domácí zvířata, včetně exotických zvířat ponechte a dobře je předzásobte vodou a jídlem
- 7) vezměte si evakuační zavazadlo
- 8) uzamkněte byt a dostavte se do určeného evakuačního střediska

- 9) dodržujte pokyny složek IZS, kteří provádějí v místě evakuace zásah a organizují nebo zajišťují evakuaci
- 10) při použití vlastního vozidla dodržujte pokyny složek IZS

Evakuační zavazadlo (batoh, kufr, cestovní taška)

- připravuje se pro případ opuštění bytu v důsledku mimořádné události a nařízené evakuace
- zavazadlo označte svým jménem a adresou

Obsah evakuačního zavazadla:

- základní trvanlivé potraviny, nejlépe v konzervách, dobře zabalený chléb, pitná voda – vše na 2-3 dny
- předměty denní potřeby, jídelní misku a příbor
- léky, které užíváte, toaletní a hygienické potřeby
- osobní doklady, peníze, pojistné smlouvy a cennosti
- náhradní oděv, obuv, pláštěnku, spací pytel nebo přikrývku
- kapesní nůž, zápalky, svítilnu, šití a další drobnosti
- přenosné rádio s rezervními bateriemi

Ochrana před povodněmi

Před povodní:

- přestěhujte cenné věci a nebezpečné látky do vyšších pater, upevněte věci, které by mohla odnést voda, připravte se na evakuaci zvířat
- připravte si pytle s pískem na utěsnění nízko položených dveří
- připravte si **evakuační zavazadlo**
- pokud vlastníte automobil, připravte jej k okamžitému použití při evakuaci

Při povodni:

- na základě pokynů povodňových orgánů obce, policie, městské policie a záchranářů opusťte ohrožený prostor
- dodržujte zásady pro opuštění domu, bytu
- jeli nedostatek času, okamžitě se přesuňte na vytipované místo, které nebude zaplaveno vodou
- ustájená zvířata odvažte, zachrání se sama

Po povodni:

Základní hygienické pravidlo: Myjte si pečlivě a často ruce!!!

- Myjte si ruce zejména vždy po styku s povrchy, které byly v kontaktu se záplavovou vodou a kaly, vždy před jídlem, pitím a také před kouřením. Dále vždy než se dotýkáte obličeje, ale i před a samozřejmě po použití WC. Máte-li rýmu, používejte raději papírové kapesníky pro jedno použití.

Při všech pracích užívejte ochranné pomůcky, především gumové rukavice a pevnou obuv!

- nechte si zkontrolovat stav obydli-statiku domu, rozvody energií, stav kanalizace a rozvodů vody
- zlikvidujte uhynulé zvířectvo, potraviny, které byly zasaženy záplavovou vodou.
- vyčištění studní a jejich sanaci zadejte odborníkům-rozbor kvality vody, k pití používejte pouze vodu, jejichž zdravotní nezávadnost je ověřena!!
- informujte se o místech humanitární pomoci (oblečení, jídlo, pití, finanční prostředky,hygienické prostředky,náradí na likvidaci povodňových škod)
- kontaktujte příslušné pojišťovny ohledně náhrady škod

Po návratu je nutné byt vysušit , uklidit a dezinfikovat

- odstraňte bahno a nečistoty z povrchu důkladným omytím vodou.
- odstraňte veškerý zvlhlý materiál-omítky, tapety.
- dezinfikujte pomocí SAVA (1 litr sava nalijeme do 9litrů vody). Nechejte působit 30 minut nebo zaschnout.

Bližší informace na:

Krajská hygienická stanice Libereckého kraje
Husova 64, 463 31 Liberec
tel: 485 253 111

Havárie v závodě s únikem nebezpečné látky

Nezbytná doporučení:

- urychleně opusťte ohrožené místo
- co nejdříve se ukryjte v uzavřené místnosti
- uzavřete a utěsněte okna, dveře a další otvory
- vypněte ventilaci
- sledujte zprávy v informačních prostředcích
- připravte si prostředky improvizované ochrany osob
- připravte si evakuační zavazadlo

Prostředky improvizované ochrany

Tyto prostředky si připravuje každý občan sám pro svou potřebu a potřebu svých blízkých
K improvizované ochraně **dýchacích cest** je vhodné použít savou látku (ručník)navlhčený do **impregnantu**.

Impregnant pro amoniak: 6 lžic (100g) kyseliny citrónové vsypat do 1 l vody a důkladně promíchat. V případě, že není k dispozici kyselina citrónová, použijeme citrónovou šťávu.

Impregnant pro oxid siřičitý: 5lžic (50g) jedlé sody vsypat do 1 litru vody a důkladně zamíchat.

Několikrát ručník přeložit a přiložit na nos a ústa, pevně převázat suchým ručníkem.

K improvizované ochraně:

- **očí** použijeme brýle-plavecké, potápěčské, lyžařské
- **hlavy** použijeme čepice, šátky, šály, ochranné přilby, cyklistické přilby
- **trupu** každý druh oděvu poskytuje určitou míru ochrany-použité oděvy je nutné dostatečně utěsnit u krku, rukávů a nohavic
- **rukou** použijeme pryžové rukavice- vhodnější jsou delší
- **nohou** jsou nejvhodnější pryžové a kožené holínky, vysoké boty

V případě, že jste odkázáni na cizí pomoc, vyvěste do okna bílý ručník, prostěradlo nebo jinou textílii, bude Vám poskytnuta pomoc. Textílii je třeba umístit tak, aby byla viditelná na příjezdových cestách k objektům.

Havárie v jaderném energetickém zařízení s únikem radioaktivních látek

Nezbytná doporučení:

- co nejdříve se ukryjte v uzavřené místnosti (nejlépe ve sklepních prostorách), pokud možno na straně odvrácené od jaderného zařízení.
- uzavřete a utěsníte okna a dveře.
- vypněte ventilaci a utěsníte další otvory.
- sledujte zprávy v hromadných informačních prostředcích.
- připravte si prostředky improvizované ochrany
- připravte si evakuační zavazadlo
- jodové přípravky (tablety) a prostředky individuální ochrany odeberte a použijte až na základě veřejné výzvy.
- budovu opusťte jen na pokyn.

Biologické zbraně

Biologické zbraně mohou být použity ve formě aerosolu (bakterie, viry, toxiny) do ovzduší nebo uzavřených prostor nebo vypouštěním hmyzu (vši, blechy, mouchy, klíšťata) nebo infikováním vody, potravin, vzduchu, předmětů. Smysly člověka je biologické zamoření nezjistitelné. Výskyt se zjišťuje speciálními přístroji a odběrem vzorků.

Jak se chránit před proniknutím nebo zanesením nákazy do organismu:

- nepoužívat vodu z neznámých a nezjištěných zdrojů.

- umět si připravit vodu pomocí chemických dezinfekčních prostředků nebo převařením.
- nejíst pevnými obaly nechráněné nebo neprověřené potraviny.
- udržovat čistotu těla i za nepříznivých podmínek.
- zbytečně se nedotýkat a neprohližet podezřelé předměty.
- při známkách onemocnění ihned vyhledat zdravotnickou pomoc.

Dodržujte pokyny zdravotníků a pracovníků hygienické služby.

Chemické zbraně

Chemické zbraně mohou být použity ve formě aerosolu, v kapalném a plynném skupenství. Působí na organismus mnohostranně. Vyvolávají poškození centrálního nervového systému, dýchacích orgánů, zažívacího traktu nebo narušují metabolismus, jiné mají zpuchýřující účinek.

Jak se chránit před účinky chemických zbraní:

- urychleně použijte prostředky improvizované ochrany
- vyhledejte úkryt v nejbližší budově

Vítr, vichřice, tornádo

Vítr je nebezpečný svým působením na předměty a objekty, které člověka obklopují, případně nichž se zrovna pohybuje.

Za silného větru dodržujte tyto pokyny:

- nezdržujte se v blízkosti stromů, může dojít k jejich vyvrácení či ulomení větví
- omezte pohyb poblíž budov - vítr může strhnout střešní krytiny
- přečkejte nárazy větru v uzavřených prostorách
- pozor na možnost pádu elektrických rozvodů
- za jízdy autem snižte přiměřeně rychlost
- zabezpečte věci na svých pozemcích, které by mohl silný vítr odnést

V případě tornáda dodržujte tyto pokyny:

- schovejte se do dostatečně bezpečného úkrytu- sklepy, suterénní místnosti, místa bez oken
- pokud se pohybujete v otevřené krajině, snažte se vyhledat úkryt v terénních prohlubních